

Svenska Uppfinnareföreningen

Svenska Uppfinnarakademien

2009-09-22

Ett bättre innovationsklimat ger fler jobb Underlag till motioner

"Det är inte brist på affärsidéer eller uppfinnare. Det är brist på kompetens och pengar att få dessa till marknaden. Förnyas spelreglerna kommer aktiviteten att öka väsentligt. Politikerna är ansvariga för spelreglerna." Fritt efter William Baumol

KONTAKTPERSONER

Peter A Jörgensen
Ordf

070-601 20 50

Wanja Bellander
VD

070- 733 21 85

www.uppfinnare.se

Dan Brändström
Ordf

070-648 47 50

sites.google.com/site/uppfinnarkollegiet/Home

Magnus Lindmark
Ordf

070-620 77 79

www.sua.se

BUDGETPROPOSITIONEN FÖR 2010

Regering publicerade sin budgetproposition 2009-09-21. Den innehåller många analyser och förslag som förbättrar landets innovationsklimat. Det finns dock vissa åtgärder som vi tycker bör vidare analyseras och leda till åtgärder. Dessa har samlats. Först några klipp ur propositionen:

Insatser för Europas bästa företagsklimat

Insatserna inom näringspolitiken är inriktade på att medverka till fler och växande företag, ett dynamiskt och innovativt näringsliv, regelförenkling, väl fungerande marknader och en effektiv förvaltningsstruktur.

Ett konkurrenskraftigt näringsliv förutsätter ett gott företagsklimat som skapas genom insatser inom många olika politikområden. Skatter, transporter, forskning, utbildning, handels- och investeringsfrämjande, arbetsmarknad, energi, miljö, landsbygdsutveckling, kultur och regional tillväxt är exempel på områden med stor betydelse i ett näringspolitiskt perspektiv.

Regeringen arbetar för att näringspolitiken ska skapa incitament och öka möjligheterna till tillväxt i såväl nya som befintliga företag. Det förutsätter att företagens kompetens- och kapitalbehov kan tillgodoses.

Fler och växande företag

Det ska vara enkelt, självklart och mer lönsamt att starta och driva företag. För att skapa förutsättningar för fler och växande företag behövs såväl generella insatser som riktade åtgärder för företagande. För att fler ska bli företagare krävs det att fler individer ser företagande som lika självklart och möjligt som en anställning

De offensiva insatserna för att stimulera företagandet i hela landet ska fortsätta. Som ett led i detta avser regeringen att effektivisera och förtydliga statens insatser för finansiering och rådgivning till små och medelstora företag. I betänkandet "Innovationer och företagande – Sveriges framtid" (SOU 2008:121) lämnas ett flertal förslag på hur statens finansieringsinsatser kan bli mer effektiva och överskådliga. En rapport rörande statliga rådgivningsinsatser innehåller förslag på hur de statliga insatserna kan utvecklas. Regeringen avser att, bland annat utifrån dessa underlag, utarbeta förslag till förbättringar av de statliga insatserna för finansiering och rådgivning samt utveckling av myndighets-service. Regeringen avser att lämna en proposition till riksdagen rörande dessa frågor under hösten 2009.

Beträffande finansiering av nya, små och medelstora företag är ambitionen att samordna resurser, säkerställa geografisk närvaro, och tydligare definiera statens insatser på området.

En ny global näringslivsdynamik växer också fram, i vilken små innovativa, ofta forskningsbaserade, företag snabbt växer till globala spelare av intresse för såväl nationella och regionala styrande organ som internationella investerare.

FÖRSLAG 1

Möjligheten att stimulera privatpersoner att investera i nya företag och utvecklingsprojekt

De förslagna skattelösningarna bör snarast införas och bör utgöra ett första steg

BAKGRUND

EU har i Innovation Score Board för 2007 fastslagit att Sverige rankas högst inom EU avseende innovationspolitik bl.a. beroende på några multinationella företags stora FoU-investeringar. För nationen gäller dock att resultatet i form av nya produkter och företag är litet.

Kostnaderna och riskerna är höga. Samtidigt gäller stora krav på långsiktighet. En patentansökan och följande avgifter i några länder kommer ackumulerat att kosta ca 500 000 kronor. Sammanställning av material och dokumentation m.m. för att finna en mer långsiktig finansiering kräver som regel ytterligare investeringar på några miljoner kronor¹. Detta underlag behövs innan idén kan få finansiering från riskkapitalister. Påpekas bör att för företag, som bygger på en innovation, kommer som regel intäkterna på ett betydligt senare stadium än de nedlagda kostnaderna.

Tillgången på egenkapital är låg i de svenska företag som arbetar med utvecklingsprojekt i tidiga skeden. Vår uppskattning är att tillgången behöver tiofaldigas för att nå samma nivå som de mest progressiva regionerna i världen. Detta gäller under normala förhållanden, men hösten 2009 är det extra problematiskt för investeringar i tidiga skeden. Följande har saxats ur riskkapitalförenings rapport om första halvåret 2009².

Få nyinvesteringar har skett även inom de tidiga skedena. Endast nio nyinvesteringar av privata riskkapitalbolag gjordes under perioden vilket kan jämföras med motsvarande period 2008 då hela 80 investeringar genomfördes. Privat affärsängeltkapital har av förklarliga skäl inte funnits tillgängligt under perioden, vilket ytterligare drabbat de tidiga skedena.

Bristen på privat kapital till nyinvesteringar i tidiga skeden har uppmärksamrats i hela Europa. Olika åtgärdsprogram har startats i flera länder. I Norge, Danmark och Storbritannien har man från statligt håll allokert kapital till fonder som investeras i privata riskkapitalfonder och kommer unga tillväxtbolag

Innovationsarbetet innehåller många komplexa moment, kännetecknas av risktagande och slumpmässighet och marknadens reaktion på nya produkter är svår att prognostisera.³ Det är alltså synnerligen svårt att bedöma innovativa affärsidéer på detta inledande stadium. En av grundreglerna för alla framgångsrika innovationssystem är att sådana idéer ska kunna bedömas av ett flertal sinsemellan oberoende finansiärer. D.v.s. det måste finnas en pluralism i systemet

---

¹ Inom sektorer som medicin och bioteknik är värdena mycket högre.

² [Analys H1 2009 final.pdf](#) (718 kB)

³ [Innovationssystem, globalisering och ekonomisk tillväxt, Hans Lööf](#) Globaliseringsrådet

Mot denna bakgrund är det viktigt att attrahera privata investeringar. Detta har uppmärksammats i utredningen **Skatterabatt på aktieförvärv och vinstutdelningar (SOU 2009:33)**. Detsamma gäller **Sven-Olof Lodins innovationsskatteförslag**, som föreslår generösa avdragsmöjligheter för innovationsföretag.

Dessa modeller är synnerligen välkomna. Budskapet från regeringen till kunniga personer, som idag spelar golf och klipper gräsmattan är "Du, Din kompetens och pengar behövs för att stimulera igång Sveriges hopp. Hoppet är de innovativa företagen. Statens stöd till Dig är en skattesubvention, när Du investerar i ett ungt företag." Väl administrerat får åtgärden lika stor effekt, som när aktiebolagsformen infördes för 1848. Det var grunden till att omvandla en fattig jordbruksnation till en industriell stjärna.

MOTIONSFÖRSLAG

De förslagna skattelösningarna bör snarast införas och bör utgöra ett första steg

FÖRSLAG 2

Möjligheten att stimulera privatpersoner att investera i nya företag och utvecklingsprojekt

Inför en svensk variant Small Business Investment Corporations – SBIC och kalla den TILLVÄXTINVEST.

BAKGRUND

Den amerikanska modellen [Small Business Investment Corporations – SBIC](#) har varit synnerligen framgångsrik. Denna finansieringsmodell infördes 1958. I princip lånar staten på förmånliga villkor ut tre gånger investerarens eget kapital till investeraren i SBIC. Grovt innebär detta att staten lånar ut medel, som blir eget kapital i de företag där SBIC investerar. Affärsänglarnas affärsmodeller, kompetens och riskbenägenhet kombineras med offentlig finansiering. Staten delar här risken med de privata investerarna. Den svenska modellen skulle kunna kallas TILLVÄXTINVEST.

Det finns idag några olika offentliga aktörer som fungera som riskkapitalister, med varierande framgång.

Industrifonden

Innovationsbron

Sjätte AP- fonden, som 2009-09-16 gick ut i pressen och meddelade att satsningarna hittills givit negativ avkastning och att ledning önskade nya ägardirektiv.

Almi Invest som bildades 2008, med bidrag från EUs strukturfonder.

I Danmark och Norge finns denna typ av bolag också.

Observera att SBIC modellen principiellt skiljer sig från de nuvarande offentliga insatserna. Staten är här långgivare till privata investera och ej delägare.

MOTIONSFÖRSLAG

Inför en svensk variant Small Business Investment Corporations – SBIC och kalla den TILLVÄXTINVEST.

FÖRSLAG 3

Möjligheten att stimulera privatpersoner till att investera i egna utvecklingsprojekt

**Möjlighet för en uppfinnare att dra av sina utvecklingskostnader mot tjänsteinkomster .
Denna möjlighet har konstnärer**

BAKGRUND

Ge uppfinnare samma möjlighet som konstnärer att dra av kostnader, vid arbetar med sina första projekt.

Det kan ske genom att uppfinnaren gör en ansökan hos ett statligt organ t.ex. ALMI, som bedömer projektets bärkraft, nyskapande m.m. och utfärdar ett godkännande som vidarebefordras till Skatteverket. Uppfinnaren kan därefter få allmänt skatteavdrag för sina kostnader på samma sätt som vid konstnärligt verksamhet.

För att förhindra att privata levnadskostnader smyger sig in i projektet krävs stor noggrannhet vid verifieringen av kostnaderna och att uppfinnaren ska kunna motivera kostnadernas nödvändighet för projektet. Bokföringen ska vara uppbyggd på ett sådant sätt att skattemyndigheten enkelt kan granska ett projekt.

Avdraget för kostnaderna bör vara inkl moms. Vid betalning till någon som inte innehar f-skatt ska de vanliga reglerna för utbetalning av lön gälla.

Eftersom ett projekt inte är en löpande verksamhet kan bara inkomster som direkt har generas från projektet beaktas som t.ex. försäljning av alstret, licensinkomst e.d. Dessa inkomster ska i första hand kvittas mot kvarvarande underskottet. För den resterande vinsten får uppfinnaren använda reglerna för ackumulerat inkomst.

MOTIONSFÖRSLAG

Utred möjligheten för uppfinnare att dra av sina utvecklingskostnader mot tjänsteinkomster . Denna möjlighet har konstnärer

FÖRSLAG 4

Möjligheten att förbättra kompetensen och de ekonomiska resurser, som erbjuds uppfinnare och entreprenörer, på deras väg mot kommersialisering

Inrätta ett NIONDE INNOVATIONSKONTOR

BAKGRUND

Av de teknikbaserade företagen som etableras i Sverige startas 20 procent av forskare och lärare från universiteten. Merparten (49 procent) startas av personer från etablerade företag. Entreprenörer i olika kombinationer med uppfinnare ligger bakom 31 procent. De företag vars alla grundare kommer direkt från universiteten har historiskt sett haft en svag ekonomisk utveckling⁴.

Idag är de offentliga ekonomiska bidragsresurserna koncentrerade till forskningsorienterade och universitetsnära företag⁵. För verifiering av sin affärsidé kan ett forskningsorienterat företag få 500 000 kronor i bidrag från Vinnova. Icke universitetsanknutna företag får 15 000 kronor i bidrag och får låna 485 000 kronor från Almi⁶. I ett senare skede kan det forskningsorienterade företaget få ytterligare upp till fem miljoner kronor i bidrag från Vinnova. Icke universitetsanknutna företag får låna från Almi till utvecklingsprojekten.

När det gäller rådgivning så har Almi tillgång till 35 manår för att betjäna de icke universitetsnära företagen med innovationsrådgivning⁷. För rådgivning till de universitetsnära företagen är upp emot 100 kvalificerade personer sysselsatta. Vissa inom de inkubatorer, som finansieras av Innovationsbron och andra vid universiteten.

Något förenklat kan man säga att de forskningsorienterade och universitetsnära företagen har både god tillgång till bidrag och rådgivning, medan andra företag är hänvisade till lån⁸ och dessutom en mer resursvag rådgivning. Se bilaga 1

Sverige har intagit en unik position, som behandlar affärsutvecklingsprojekt enligt två skilda modeller dels de forskningsbaserade och universitetsnära å övriga å andra sidan.

MOTIONSFÖRSLAG

Att utreda förutsättningar för att inrätta ett NIONDE INNOVATIONSKONTOR⁹ som erbjuder likvärdiga villkor till exploatering av nya affärsidéer för uppfinnare och entreprenörer utanför universitetssfären dvs. som regel bidrag utan krav på medfinansiering. Dessutom erbjuds en resursstark rådgivning.

---

⁴ Lindholm Dahlstrand, Lunds Universitet, bidrag i skriften UR STARTBLOCKEN, Forum for Innovation Management, 2008 Stockholm

⁵ Med forskningsorienterade företag avses bl.a. sådana som erhållit stöd från Vinnovas Forska och Väx program. Universitetsnära företag är startade av forskare från ett lärosäte. Definitionerna är ej skarpa.

⁶ För dessa lån gäller som regel villkorlig återbetalningsskyldighet.

⁷ Inom vissa regioner exempelvis Stockholm har Almi fått tillgång till ytterligare resurser som finansieras av andra parter. Detta dock på temporär projektbasis.

⁸ För dessa lån gäller som regel villkorlig återbetalningsskyldighet.

⁹ Statsmakterna har i [Ett lyft för forskning Proposition 2008/09:50](#) förslagit inrättande av sju Innovationskontor vid landets universitet, som sedan kompletterades med ett åttonde.

FÖRSLAG 5

Möjligheten att förbättra kompetensen och de ekonomiska resurser, som erbjuds uppfinnare och entreprenörer, på deras väg mot kommersialisering

Inrätta ett NIONDE INNOVATIONSKONTOR, som står för en stabil och långsiktig verksamhet.

BAKGRUND

Almi företagspartner AB har dels staten dels regioner ibland i form av landting som ägare. Alla de regionalt bolagen är självständiga bolag. Dock gäller att de har ett statligt mandat att finansiera och ge råd i tidiga utvecklingskedan, detta är statens innovationsstöd i tidiga faser. Detta är alltså landets huvudskaliga resurs för att assistera uppfinnare och potentiella företagsstartare. Denna verksamhet har många olika former i landet. Riksrevisionen har kritiserat denna verksamhet.

Att i innovationsstödet blivit en andrahandsuppgift inom några bolag är naturligtvis inte acceptabelt. Ej heller att verksamheten drivs med starkt varierande resurser beroende på hur Almis andra verksamheter lyckas. Förluster i låneverksamheten har medfört att den ende innovationsrådgivaren avskedats i Örebro län. I Stockholms län har innovationsrådgivningen fungerat som en budgetregulator beroende på Landstingets varierande ekonomi. För en nation med ambitiös innovationspolitik är detta minst sagt tveksamt.

MOTIONSFÖRSLAG

Inrätta ett NIONDE INNOVATIONSKONTOR, som står för en stabil och långsiktig verksamhet.

FÖRSLAG 6

Möjligheten att förbättra kompetensen och de ekonomiska resurser, som erbjuds uppfinnare och entreprenörer, på deras väg mot kommersialisering

Statligt stödda verksamheter som Almi bör ej ställa oskäligen krav på att patent läggs ner när ett villkorligt lån avskrivs

BAKGRUND

Almi företagspartner AB har dels staten dels regioner ibland i form av landting som ägare. Alla de regionalt bolagen är självständiga bolag. Dock gäller att de har ett statligt mandat att finansiera och ge råd i tidiga utvecklingskedan, detta är statens innovationsstöd i tidiga faser. Detta är alltså landets huvudsakliga resurs för att assistera uppfinnare och potentiella företagsstartare. Denna verksamhet har många olika former i landet. Riksrevisionen har kritiserat denna verksamhet.

Den form av landets innovationsstöd som Almi ansvarar för bedrivs i en halvkommersiell anda. Riktlinjen är ge lån, som kan avskrivas. Detta är en svensk företeelse. Dessutom tillämpas de inte av den aktör som arbetar inom högskolefären, Vinnova. Där finansieras med bidrag. Denna halvkommersiella anda leder bl.a. till att Almi kräver att patent läggs ned för att en avskrivning av lån skall kunna ske. Detta upplevs självklart, som grovt orättvist när forskare, som får stöd ifrån Vinnova, ej ens behöver reflektera kring dessa frågor.

Tidigare har påpekats att detta är bara ytterligare en av obalanserna i det dagens innovationssystem.

MOTIONSFÖRSLAG

Statligt stödda verksamheter som Almi bör ej ställa oskäligen krav på att patent läggs ner när ett villkorligt lån avskrivs

FÖRSLAG 7

Möjligheten att förbättra kompetensen och de ekonomiska resurser, som erbjuds uppfinnare och entreprenörer, på deras väg mot kommersialisering

Öka anslaget till Vinnovas Forska och Väx samt ge det en mindre akademisk inriktning. Alternativt etablera liknade verksamhet som vänder sig utanför forskarvärlden

BAKGRUND

Vinnovas framgångsrika program Forska och Väx är uppbyggt med det amerikanska systemet Small Business Innovation Research Program (SBIR), som förebild. Se bilaga 2. Detta medför något förenklat att samhället pekar ut behov och stödjer framtagande nya tekniska lösningar. System har varit framgångsrikt och är förebilden för VINNOVAs Forska och Väx. Årligen anslås 120 miljoner SEK. Om räknat efter befolkningstalen borde de svenska system omfatta 500 miljoner SEK för att nå den amerikanska nivån.

Dessutom bör det svenska systemet få en mindre akademisk inriktning. Det amerikanska systemet är fokuserat på att finna lösningar på angelägna problem och prioritera kompetens, ej nödvändigtvis akademisk kompetens.

I [Ett lyft för forskning Proposition 2008/09:50](#) utlovas en utredning om en svensk variant av det amerikanska SBIR- systemet. Denna har ännu inte presenterats.

MOTIONSFÖRSLAG

Öka anslaget till Vinnovas Forska och Väx samt ge det en mindre akademisk inriktning. Alternativt etablera liknade verksamhet som vänder sig utanför forskarvärlden

FÖRSLAG 8

Möjligheten att utveckla IPR-systemet eller det immateriella skyddet både inom Sverige, inom EU och i tredje land.

Öka kapaciteten hos Stockholms tingsrätt vad avser mål rörande patentintrång och ogiltighet

BAKGRUND

Immaterialrättsfrågornas betydelse har vuxit markant i samband med globaliseringen. Detta har bland annat tydligt beskrivits i betänkandet "[Patent och Innovationer för tillväxt och välfärd](#)", [SOU 2006:80](#) Några av problemen är generellt den svaga kompetensen hos företag, universitet och uppfinnare angående IPR-frågor. Andra är svaga strategier hos näringslivet och finansärer. Kostnaderna för en uppfinnare kan vara upp till 30 ggr högre för att skydda sin idé i Europa jämfört med i Kina och USA.

Det första steget är naturligtvis att försäkra oss om ett rättssäkert och effektivt system i Sverige. Idag är väntetiderna vid Stockholms tingsrätt för långa

MOTIONSFÖRSLAG

Utred vilka åtgärder, som bör vidtas för att effektivisera prövningen av immaterialrättsmålen.

FÖRSLAG 9

Möjligheten att utveckla IPR-systemet eller det immateriella skyddet både inom Sverige, inom EU och i tredje land.

Förbättrad IPR-rådgivningen till uppfinnare, ostartade och mindre företag

BAKGRUND

I bilaga 4 tas några förslag från utredningen "[Patent och Innovationer för tillväxt och välfärd](#)", SOU 2006:80 upp

Den europiska kommissionen understryker det stora behovet av **kvalificerad rådgivning**.

“Despite the large numbers of publicly funded services in Europe providing support to SMEs, fairly few can be described as high performers, although some “islands” of well designed programs exist. Industrial property rights, throughout their life-cycle, should, along with other intellectual assets, be included as an integral element of the business plan of companies. Quality support to SMEs on management of industrial property rights should be tailored to their individual needs.”

Det betyder att många aktörer har felaktigt eller kostsamt skydd beroende på att de inte kommit i åtnjutande av lämplig rådgivning.

MOTIONSFÖRSLAG

Förbättrad IPR-rådgivning till uppfinnare, ostartade och mindre företag

Formerna och organisationen för detta bör utredas

FÖRSLAG10

Möjligheten att utveckla IPR-systemet eller det immateriella skyddet både inom Sverige, inom EU och i tredje land.

Förbättrad IPR-utbildningen till uppfinnare, ostartade och mindre företag

BAKGRUND

Immaterialrättsfrågornas betydelse har vuxit markant i samband med globaliseringen. Detta har bland annat tydligt beskrivits i betänkandet "[Patent och Innovationer för tillväxt och välfärd](#)", [SOU 2006:80](#) Några av problemen är generellt den svaga kompetensen hos företag, universitet och uppfinnare angående IPR-frågor. Andra är svaga strategier hos näringslivet och finansierare. Kostnaderna för en uppfinnare kan vara upp till 30 ggr högre för att skydda sin idé i Europa jämfört med i Kina och USA.

Kompetensen inom detta område är låg i Sverige som exempel kan påpekas att endast ca 5 % av landets civilingenjörer fått immaterialrättsutbildning inom ramen för sin grundutbildning. I bilaga 4 som saxats från utredningen ovan nämns några förslag.

För att få effekt är det också nödvändigt att inkludera olika offentliga finansierare i denna utbildningssatsning.

MOTIONSFÖRSLAG

Uppdra åt universiteten att i samråd med näringslivets organisationer skapa en praktiskt inriktad och ev. internetbaserad utbildning inom immaterialrättens område. En utbildning som också kan erbjudas av organisationerna. Behovet av kompetens hos de offentliga finansierarna inom området är också stort.

FÖRSLAG 11

Möjligheten att utveckla IPR-systemet eller det immateriella skyddet både inom Sverige, inom EU och i tredje land.

Förbättrat stöd till idébärare i form av försäkringar eller någon annan lösning

BAKGRUND

Svenska Uppfinnareföreningen känner till några väldokumenterade fall där intrång gjorts på den internationella arenan där uppfinnaren inte haft möjlighet att få rätt. Tyvärr finns ingen regelrätt studie i ärendet. Det som dock är viktigare är att många innovativa företag och uppfinnare avstår från utvecklingsprojekt eller exploatering på särskilda marknader för att undvika risken att hamna i en situation, där de inte kan hävda sin rätt. Detta hämmar innovationskraften och tillväxten på ett dramatiskt vis.

En rad utredningar och åtgärder har vidtagits för att minska detta problem. Här tas några upp.

[Patentintrång, En fråga för svenska staten?](#)¹⁰

Studien analyserar ingående statens olika roller i patentsystemet. Dessutom görs en ingående problemanalys. Studiens sammanfattande omdöme är:

”Det är inte statens roll att ikläda sig en partsroll i rättsliga tvister. Statens roll är att upprätthålla ett system som möjliggör balansering av olika intressen, till exempel genom patentverk och domstolar. Att staten dessutom skall ikläda sig en partsroll i det egna systemet ger ingen trovärdighet.”

Dessutom beskrivs den Svenska Uppfinnareförenings tidigare försäkring¹¹ och följande konstateras ”Sammanlagt gick denna patentkommitté igenom drygt 50 ärenden, varav ett 20-tal godkändes som försäkringsärenden. Men det räckte med två förlorade mål för att påtaglig olönsamhet skulle uppstå i försäkringen.

Erfarenheten visar således att det är synnerligen svårt att på förhand bedöma utgången av en rättslig patenttvist. Det blir än svårare att förutse utgången av en tvist om den dessutom skall drivas i andra och flera länder.”

Studien beskriver också NUTEK- utredningen (Sjögren, NUTEK R 1997:4) som Sven Sjögren genomförde och konstaterar: ”En viktig utgångspunkt för hela modellen var att försäkringen skulle i det närmaste vara obligatorisk för alla nya patentägare. Därigenom kunde ett så kallat ”moturval” undvikas samtidigt som en tillräckligt stor bas av försäkringstagare kunde tillskapas.

På basis av denna utredning utsåg regeringen senare en särskild förhandlingsman (1997) med uppgift att försöka etablera en försäkringslösning baserad på utredningens rekommendationer.

---

¹⁰ En översiktlig genomgång av Torbjörn Larsson, Sound Around AB
På uppdrag av VINNOVA gjorde också en studie 2003. Denna initierades av dess dåvarande generaldirektör.

¹¹ Den gällde enbart Sverige

Det blev ingen ny försäkringslösning.”

Rättsskyddsförsäkring för immateriella rättigheter för patent, varumärken och designskydd

Detta är Svenska Uppfinnareföreningens nuvarande lösning på problemet. Följande gäller: ”Försäkringen täcker ombuds- och rättegångskostnader upp till 2 miljoner kronor och gäller i tvister med motpart inom EU och EES-området. Årspremien ligger mellan 8 000 och 16 500 kronor. Den lägre premien gäller för rättsskydd inom Norden. Försäkringstagaren skall vara företagsmedlem i SUF och driva företag i Sverige.

Grundförsäkring för immateriella rättigheter omfattar täckning av ombudskostnader vid tvist i följande fall:

- Processkostnader vid angrepp i de egna immateriella rättigheterna.
- Processkostnader vid försvar, då intrång skett i annat företags immateriella rättigheter.”

Denna försäkring har ej fått stor spridning. Förening har äskat medel hos Näringsdepartementet för att utveckla försäkringen. Ansökan avslogs.

Det finns en rad kommersiella försäkringar, som dock har mycket begränsad spridning.

Svensk exportkredit har förslagits som huvudman för en statlig försäkring. Undertecknad har dock ej tillgång till några förslag.

EU har genom kommissionen engagerat sig i denna fråga och låtit genomföra en större studie

Patent Litigation Insurance A Study for the European Commission on the feasibility of possible insurance schemes against patent litigation risks, June 2006, CJA Consultants Ltd.

Behovet isynnerhet för mindre företag dokumenteras väl dock är dess sammanfattande rekommendation:

“5.1.18 Conclusion: It has been demonstrated that industry on the whole would welcome a widespread PLI scheme. This would particularly benefit SMEs. The only scheme that appears viable would be mandatory: however this requires public decision as to the balance of public advantage. While establishing such a scheme might not be easy, it appears possible that premiums could be affordable. Most insurers are distinctly risk averse when it comes to PLI given its past record, but some might be willing to enter at the outset and it appears that mutualisation is also an option. A scheme could succeed.”

Andra former diskuteras f.n. exempelvis att ett statligt bolag etableras för att därigenom stödja uppfinnare och innovationsföretag i deras exploatering av nya affärsidéer.

MOTIONSFÖRSLAG

Förbättrat stöd till idébärare i form av försäkringar eller någon annan lösning. Tanken är statsmakterna kunde ge ett generellt stöd för spridning av en försäkringslösning utan att stödja en av de olika kommersiella lösningarna. Ett alternativ är att statsmakterna garanterar SUFs försäkring, motsvarande 25 årspremier ca 250 000 kronor per år, i avvaktan på kommande förslag.

FÖRSLAG 12

Möjligheten att utveckla IPR-systemet eller det immateriella skyddet både inom Sverige, inom EU och i tredje land.

Sverige bör verka för att EU utvecklar stödet till rättsinnehavare vid tvister i tredje land

BAKGRUND

2008 har Kommissionen presenterat [An industrial Property Rights Strategy for Europe](#) . I denna understryks bl.a. **behovet av åtgärder i tredje land.** " *As a key competitive asset for EU businesses, there is a growing concern about the increasing misappropriation of IPRs in third countries. Following the Strategy for the Enforcement of IPRs in Third Countries in 2004, the Commission highlighted the need to reinforce IPR enforcement activity and cooperation with a number of priority countries defined on the basis of a separate survey⁶⁵ which will be regularly updated*".

Enforcing small firms' patent rights en studie, som gjordes år 2000 och leddes av professor William Kingston, University of Dublin. Den sammanfattas på följande vis av EU. Slutsatserna från denna återfinns i bilaga 3. Denna visar på bl.a. på de problem europeiska mindre företag har i USA: Där är det i princip omöjligt för ett mindre europeiskt företag att kunna hävda sin rätt vid ett immaterialrättsligt intrång. En rättegång kostar gärna 20 miljoner SEK i USA.

I Kina har bara ett företag lyckats föra intrångstalan och fått ersättning. Det är Pfizer.

USAs federala myndigheter ger olika former av stöd till rättsinnehavare som vars rätt ej respekteras. Kina och Japan håller på att utveckla nationella immaterialrättsstrategier.

MOTIONSFÖRSLAG

Sverige bör verka för att EU utvecklar stödet till rättsinnehavare vid tvister i tredje land

BILAGA1

NÅGRA JÄMFÖRELSE MELLAN VILLKOREN FÖR DEM SOM VILL EXPLOATERA NYA AFFÄRSIDÉER INOM RESPEKTIVE UTANFÖR UNIVERSITETSSFÄREN¹²

	Inom universitetssfären	Utanför universitetssfären
Antal nya teknikbaserade företag	20%	80%
Resultat	De företag vars alla grundare kommer direkt från universiteten har historiskt sett haft en svag utveckling ¹³ .	
Rådgivning	Vid landets 40-tal högskolor och universitet finns upp till 100 kvalificerade personer anställda för att ge råd till exploatering. Exempelvis företaget Forskarpatent i Uppsala AB ägs av Uppsala Universitets Utveckling AB, SLU Holding AB och Örebro universitet. Detta ger omfattande rådgivning ¹⁴ .	Vid Almi finns 35 årsarbeten för att göra samma typ av arbetsuppgifter. Vissa kommuner och andra organisationer har personal för denna uppgift också
Verifieringsstöd	Bidrag upp till 500 000 SEK per projekt Totalt 25 miljoner SEK	Bidrag med 15 000 SEK och i övrigt lån.
Finansiellt bidrag i något senare skeden i form av bidrag	Upp till 5 miljoner SEK per projekt	Upp till 35 000 SEK i vanliga fall 15 000 SEK per projekt
Summa bidrag 2007 se Innovationer och företagande – Sveriges framtid SOU 2008:121	143 miljoner SEK	55 miljoner SEK ¹⁵
Stöd för patentgranskning¹⁶	15 000 SEK per idé	3 000 SEK per idé
Åtgärder inom ramen för Forsknings och innovations propositionen 2008	Åtta innovationskontor Ytterligare 150 miljoner SEK	

¹² Observera att detta gäller enbart steget när en affärsidé skall exploateras och alltså ej forskningen som sådan.

¹³ Lindholm Dahlstrand, Lunds Universitet, bidrag i skriften UR STARTBLOCKEN, Forum for Innovation Management , 2008 Stockholm

¹⁴ Liknade offentligt finansierad verksamhet finns vid flera lärosäten.

¹⁵ Till detta bör adderas 65 miljoner SEK , som Almi lånar ut med villkorlig återbetalningsskyldighet till innovationsprojekt.

¹⁶ Dessa värden gäller i Uppsala i övriga landet torde det var motsvarande, men detta är ej kontrollerat.

BILAGA 2

SMALL BUSINESS INNOVATION RESEARCH PROGRAM - SBIR¹⁷

SBIR – *Small Business Innovation Research Program* ----- stipulerar att en viss procentandel av medlen för externt utförd federal FoU, d v s FoU utanför departementens egna laboratorier, ska riktas mot små företag i USA, företag/koncerner med högst 500 anställda. Andelen har stegvis ökat och är i dag 2,5 procent vilket för år 2004 betyder nästan 2 miljarder dollar. -- Processen sker i två faser eller steg där det första inriktas på konkretisering av en forskningsbaserad idé som passar in under någon av de mer än 1 000 rubriker som de deltagande departementen (i dag 11 st) preciserar i sina utlysningar. Ett företag kan typiskt få ett bidrag på runt 5 MSEK för de två stegen varav drygt 0,5 MSEK för det första. Steg 1 varar 6 månader, steg 2 typiskt runt 2 år. Tiden mellan ansökan och beslut är numera kort, 3–4 månader, för bägge stegen. I programmet ingår även ett tredje steg där resultaten ska omsättas i samhällsnytta och/eller kommersiella effekter. Det tredje steget måste klaras utan federal finansiering via SBIR-programmet.

En omfattande utvärdering har genomförts av National Academy of Science, NAS¹⁸ och avrapporterats 2007 den säger bl.a.

(1) Stimulating technical innovation.

Using a variety of metrics, the NAS study found that the SBIR program is contributing to the nation's stock of new scientific and technical knowledge. Knowledge output metrics included patents, publications, licenses to use patents, presentations, analytical models, algorithms, new research equipment, reference samples, prototypes, new products and processes, spin-off companies, and "new" human capital. SBIR has also fostered a variety of relationships between universities and small business, aiding the transfer of university research to the marketplace.

(4) Increasing private sector commercialization of innovations

SBIR commercial success includes sales, license revenues, R&D investment and research contracts and ultimate sale of equity. The ability to track commercialization results, however, is limited and it is highly likely that efforts at quantification understate the true commercial impact of SBIR.

Denna modell ger idébärare möjlighet att verifiera sin teknik utan att ta in externa investerare. Det finns alltså inget krav på medfinansiering från enskilda uppfinnare eller mindre företag. Detta ger naturligtvis ett mycket bättre förhandlingsläge för idébärarna i nästa fas.¹⁹

SBIRs anslag är 2,3 miljarder USD per år. Omräknat till den svenska befolkningen motsvarar det ca 500 miljoner SEK per år. VINNOVA har använt SBIR som förebild för Forska och Väx.

---

¹⁷ SBIR - Small Business Innovation Research, Ett amerikanskt program för behovsmotiverad forskning utförd av mindre företag, VINNOVARAPPORT

VR 2004 : 10, Göran Reitberger

¹⁸ [The National Academy of Sciences Study of the Small Business Innovation Research Program](#)

¹⁹ Detta stöd kan tillåtas enligt EUs statsstödsregler se fotnot 3.

BILAGA 3

[Enforcing small firms' patent rights](#) en studie, som gjordes år 2000 och leddes av professor William Kingston, University of Dublin. Den sammanfattas på följande vis av EU

“Key findings are:

- Two-thirds of the sample firms had experienced attempts to copy their patented inventions, but only one in five actually used the courts to defend their patents.
- For 49%, fear of the cost of patent-defence litigation had a very big' or a significant' impact on their investment in invention.
- The current patent system works poorly for SMEs. Especially in the US, large firms use the resources which they have available for litigation to intimidate SMEs.
- For SMEs, patenting is currently not cost-effective as a means of protecting intellectual property.
- Only in very rare cases are penalties for infringement awarded in practice.
- Compulsory expert arbitration should be investigated as a solution to the excessive costs of patent litigation.”

Här ett citat från studien

“The extent to which large firms use their resources for litigation to intimidate SMEs emerged strongly. This tendency is at its worst in the United States, where it is reinforced by the built-in bias against non-local (not just foreign) patentees which results from the jury system for patent cases in the District Courts. This amounts to a serious level of protectionism against foreign high-tech firms. Some cases were found where firms did get some compensation from their infringers, but in far more cases the evidence from this research was that patenting does not pay SMEs.”

BILAGA 4

11.2.5 Rekommendationer för att höja medvetenhet, förståelse och insikt om patenteskonomi²⁰

Behov av förhöjd patenteskonomisk kompetens har konstaterats. Den uttryckta efterfrågan på patenteskonomisk kompetens har växt, men inte tillräckligt för att generera ett tillräckligt utbud och skapa en fungerande tjänstemarknad för rådgivning och utbildning. TPF

Rekommendationerna nedan är på kort och lång sikt, för främst SMF men även för stora företag, och avser höjning av såväl medvetenhet som förståelse och insikt. Rekommendationen för att skapa insikt genom egen erfarenhet anknyter dock till rekommendationer för att höja patenteringsbenägenheten, vilka behandlas i nästa avsnitt.

11.2.5.1 Åtgärder för ökning av patentmedvetande och rådgivning²¹

1. Genomför ett antal statsstödda program ("awareness programs") för att höja den allmänna patentmedvetenheten i näringslivet, inklusive inom högskolor och universitet och teknikbaserade verksamheter i den offentliga sektorn. Programmen skall finansieras helt eller delvis (dvs. samfinansieras) av statliga medel och genomföras i såväl offentlig som privat regi.

Det övergripande ansvaret för specifikation, utformning, upphandling, genomförande och utvärdering av programmen bör åvila Näringsdepartementet, som dock inte bör detaljstyra. Programmen planeras genom behovsstudier. Patentfrågor skall i sammanhanget tydligt knytas till affärsutveckling, innovationer, entreprenörskap och affärsekonomi. Goda och dåliga exempel, väckarklockor, företagsjämförelser ("benchmarks"), möjligheter och hotbilder (t.ex. i form av scenarier om ökad asiatisk patentering) etc. bör användas, liksom intervjuer med och uttalanden och artiklar av företagsledare, toppolitiker m.fl. Ett särskilt program bör rikta sig mot affärs- och ekonomijournalister.

Okonventionella grepp kan prövas. Kritisk massa och intensitet i budskapsexponering är viktig. Direktkontakt med olika regioners näringsliv är viktig. Härvid bör olika företagsorganisationer och klusternätverk kunna användas. Det är vidare viktigt att aktörer utan tydliga egenintressen (vilket t.ex. PRV och patentbyråer upplevs ha och också har) engageras i första hand. Samtidigt skall programmen syfta till att höja efterfrågan på patenttjänster.

2. Utforma ett särskilt "Patentår", t.ex. år 2008, grundat på erfarenheterna av Designåret 2005.

---

²⁰ Saxat ur betänkandet "[Patent och Innovationer för tillväxt och välfärd](#)", SOU 2006:80

²¹ Utbudssituationen för patentutbildning i Sverige redovisas i bakgrundsrapport nr A2, "Survey of IP education in Swedish higher education, research institutes, consultancy services, PRV and the TTOs".

3. Instifta priser för tävlingar i patentkunskap, patentering och patenthantering med anknytning till tävlingar om uppfinningar, innovationer och entreprenörskap, liksom pris för bästa "IPawareness- program".
4. Upphandla ett par stora nationella studier och utredningar av speciellt små kunskapsintensiva företags patentering och affärsutveckling, med ett stort inslag av företagsbesök och intervjuer samt lokala redovisningar av resultat.
5. Stöd publicering av olika typer av återkommande patentbarometrar, patentskoleartiklar och dylikt i teknik- och affärspressen.
6. Utforma särskilda program riktade mot "undermedvetna" företagstyper och sektorer, t.ex. vissa statliga företag eller tjänstesektorer med snabbt ökat tekniskt kunskapsinnehåll. Förberedande studier kan behövas för att identifiera dessa företag och sektorer.